

עֲזָרֵי מַעַם הַשָּׁמַיִם עוֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר הַזֵּהָר

שִׁחְבֵּר הַתֵּנָא הָאֱלֹקִי רַבָּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א

וּבּוֹ: "סֵפֶר הַזֵּהָר", "זֵהָר חֻדְשׁ", "תְּקוּנַי הַזֵּהָר"

מְנַקֵּד

פְּרָשֵׁת שְׁמוֹת

מִבְּאֵר בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ עִם פְּרוּשׁ קַל וְנֶחְמָד לְמַעַן יְרוּץ הַלּוֹמֵד בּוֹ

מחולק ל- תתק"ס (960) קונטרסים

ל"ב כרכים של לי חלקים

כרך ח' - חלק כ"ד

קונטרס 234

מופץ ללא מטרת רווח כלל - לקירוב הגאולה ברחמים

בְּסִפְרָא דְּאִי יִפְקֹדוּן בֵּית מִן גְּלִיתָא בְּרַחְמֵי

יחד שבטי ישראל לסיים כל ספר הזוהר בדקות ספורות

"קודשא בריך הוא אורייתא וישראל חד הוא"

יוצא לאור על ידי "מפעל הזהר העולמי"

אָדָר א' תשע"א לפ"ק - בעיה"ק בית שמש תובב"א

אִימְתִי בְּשׁוּב יְיָ צִיּוֹן. וּבְתִיב (במדבר יד) אֲשֶׁר עֵין בְּעֵין
נִרְאָה אַתָּה יְיָ, וּבְדִין פְּקִיחוֹתָא דְעֵינִין לְטַב.

וְאִית פְּקִיחוֹתָא דְעֵינִין לְטַב. וְאִית פְּקִיחוֹתָא דְעֵינִין
לְבִישׁ. לְטַב, כְּמָה דְכְּתִיב, (דניאל ט) פְּקַח עֵינֶיךָ
וְרֵאא שׁוֹמְמוֹתֵינוּ וְגו'. וְדָא הָכָא לְטַב, וּלְבִישׁ. וּבְתִיב
(ישעיה לג) עֵינֶיךָ תִּרְאֶנָּה יְרוּשָׁלַם נוֹה שְׂאֲנָן אֶהֱל בַל
יִצְעָן בַּל יִסַּע יִתְדוֹתָיו לְנֹצַח הָא הָכָא לְטַב וּלְבִישׁ.
דְּלֹא אַתְעֵבִיד דָּא בְּלֹא דָא.

תְּנָא בְּצִנְעוֹתָא דְסַפְרָא, מֵהוּ עֵינֶיךָ תִּרְאֶנָּה יְרוּשָׁלַם
נוֹה שְׂאֲנָן. וְכִי יְרוּשָׁלַם נוֹה שְׂאֲנָן הוּא, וְהָא
כְּתִיב (ישעיה א) צְדָק יְלִין בָּהּ. וּבְאַתָּר דְאַשְׁתַּכַּח צְדָק,
לָאו שְׂקִיט, וְלָאו שְׂאֲנָן הוּא. אֶלֹא עֵינֶיךָ תִּרְאֶנָּה

~~~~~ ספר נפלאות הווהר ~~~~~

יוצא ששעצה אחת בלמוד זהר בשבת קודש בשבעים שנות חיים של אדם יעלה
החשבון:

$$70 * 52 * 637,200 = 2,319,408,000$$

2 מליארד 319 מליון 408 אלף

זאת אומרת אם לומדים שעה אחת קבלה ביום שבת קודש במשך 70 שנה,
עולה החשבון יותר משני מליארד שעות, והרי זה בהשג ידו של כל יהודי, ועכשו
אפשר להבין למה כל גדולי הספרדים עודדו ואמרו שבזכות הזהר הקדוש נגאל
במהרה. מבסס על 70 שנות חייו של אדם (לפי תהלים צ) 52 שבתות בשנה.

הקדמה לזוהר תתק"ס חלקים - מבצע "יחד כל ישראל"

ישראל הקדושים והטהורים ה'מה כלולים כל ששים רבוא נשמות בתוך ספר הזוה"ק, בדפנת רבינו הקדוש הרמח"ל זי"ע באגרותיו. ולכן כל אחד יטמין עצמו בספר הזוהר הק' במיוחד בדורנו דרא בתראה ודור אחרון. ובזהר (זהר חלק ג') דף קנ"ג: ברעיא מהימנא כתב דהוא "תיבת נח" שמציל מפני המבול הנורא. ולזה תקן הרמח"ל זי"ע דיקבצו את כל ישראל ללמוד זוה"ק ובזה יתבטלו כל הגזרות – ויצמחו הישועות בצמיחת קרן דוד במהרה. (ועין בספר זכותא דרשב"י).

כתב בשדי חמד (מערכת מ' סוף בלל קצ"ח) וז"ל: מצוה שעושים אותה הרבה בני אדם בשתפות, כל אחד נוטל שכר פאילו עשאה פולה לבדו, ומטעם זה נוהגים כל בית ישראל לעשות חבורת ש"ס ומחלקים הש"ס בין כמה בני אדם, שכל אחד לוקח מסכת אחת, ועושים סיום פעם אחת בשנה, וכן חבורות שחלקו ביניהם ללמוד סדר משניות, ושורת הדין נותנת שיטול כל אחד ואחד שכר פאילו למד הש"ס פולו, עכ"ל. – שמחת סיום ספר הזהר: הרבי רבי ברוך נכד הבעל שם טוב זיע"א, נהג בכל שנה ושנה ביום ל"ג בעומר לעשות סיום ספרי הזהר הקדוש, ואחר הסיום לקח הספר הזהר בידי קדשו ורקד כמה שעות, ואחרי רקודין דקדשה משמחת היום ומשמחת התורה נשק בפי קדשו את ספר הזהר ואמר בזה הלשון, "איך קען דיה, און דו קענסט מיר" [פירוש: אני מפיר אותך, ואתה מפיר אותי]. (טעמי המנהגים).

קריאת גדולי ירושלים בשנת תרפ"א: מעלת למוד הזהר הקדוש אשר הוא מבטל כל מיני פרעניות וגזרות קשות ורעות ומותנא וחרבא ובזה מעלמא... לשקד על למוד הזהר לגמור בארץ ובחוצה לארץ אלף סיומים... וברור כי גם אנשי חוץ לארץ יעלה הלמוד שלהם עם אנשי עיר הקדש במסלת בית קדש הקדשים בסוד כל ישראל ערבים זה בזה, ונכנס לשנה חדשה שנת גאלה וישועה ברחמים על עמו ישראל ועל כל העולם כלו... סיום זהר לעלוי מזל עם ישראל ולבטל כל הצרים אותם עליונים ותחתונים, ויפר עצת אויבינו ויקלקל מחשבותם ולא תעשינה ידיהם תושינה, וישראל ישכן לבטח ונראה בנחמת ציון, ובמהרה יתקיים "ויקראתם דרור בארץ אבי"ר.

הלומדים בחבורה – כל אחד כמה דקות ומשתתפים ומתאחדים ברצונם, עולה להם לפולם שלמדו כל הזוה"ק, וכך נוכל בשבע דקות לעשות סיומי זוהר לאלפים, ויתקיים בנו דברי הנביא ישעיה (פרק ס' כ"ב) "הקטן יהיה לאלף" שאפילו בדורנו הנמוך – יוכל להחשב לשר האלף, שסים כל הזוה"ק, ובפלא יועץ (ערך רבים) כתב: וכמה מעלות טובות לתורה דרבים ותפלה דרבים וכל מצוה הנעשית ברבים, הנה כי פן ראוי לכל אדם להתחבר עם יראי ה' וחושבי שמו ולקיים מאמר דוד המלך ע"ה (תהילים קי"ט ס"ג) "חבר אני לכל אשר יראוך". עכ"ל.

על סיום "כל ספר הזהר" בגירסא מצינו מנהג ישראל לעשות אז סעדת מצוה ולפטור בכורים מתענית בערב פסח. (ספר דרך ארץ מנהגי יהודי ארם צובה חלק א' עמוד כ"ז). (ועין בשו"ת פרחי פהונה חלק אר"ח סי' ג')... וממילא כל שכן בלמוד הזוהר

עלינו לשמוח בסיום למודו, שזכות לימוד הזוהר הוא הדבר היחיד להוציאנו מעבדות לחרות כנזכר בזוהר הקדוש, ועוד שהזוהר מלא על גדותיו ממשניות, ובכלל מסכתות נחשב, וזה הוא בכלל סעודת מצוה, עת"ד.

ובספר תולדות קול יהודה (אות ל"ג) איתא עובדא: דפעם אחת ביומי דאב קודם הצום עשה סעודת סיום ואכלו בשר, ושאלו אותו על מה עשה סיום, והשיב כי סים את הספר הקדוש עשרה מאמרות להרמ"ע מפאנו ז"ל, וכן במנהגיו (שם אות קכ"ט), פעם אחת במוצאי תשעה באב אכל בשר, ואמר שיש לו סיום על ספר פרי עץ חיים (להאר"י הקדוש), ע"כ. ובספר סוד ה' מבאר: ועל פי דברי הפסא מלך והבן איש חי ועודו – מעלת הלמוד בזוה"ק, שהלמוד ממש נתהפך לאיש חדש וטהור, ומתמלא שמחה בכל רגע בלומדו, ובוודאי בסיים כל חלק, כמו ספר התיקונים, זהר על התורה, וזוהר חדש, עלינו לשמוח ולעשות סעודה גדולה על כל חלקי הזוהר ובוודאי על האדרא הקדושה שבלמוד האדרא הקדושה זוכה שהרשב"י בכבודו ובעצמו בא מעטר כמלך ויושב ומקשיב בקולו בשלומד האדרא.

כתב המקבל הקדוש רבי אברהם אזולאי זי"ע א זקנו של החיד"א בשם המקבל הרב אברהם גלאנטי זי"ע, בספרו "אור החמה" על ה"אדרא דמשפנא" (שבפרשת משפטים דף קכ"ג ע"ב), וזה לשון קדשו: אפילו עוד היום אחר שנפטר רשב"י מבינינו, כל זמן שאנו עוסקים בדברי האדרא, "אתער" בא רבי שמעון מעטר כמלך בעטרותיו בראש, ויושב בגון, עכ"ל. האם יש שמחה גדולה מזו, על פן ראוי לעשות סעודת מצוה. ובוודאי כאשר יבקש ויתפלל בזכות הרשב"י תתקבל תפלתו ותעשה בקשתו, ומבאר בכתבי האר"י (שער הפסוקים, שיר השירים): "היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני": ראשי תבות ח' בירים מ' קשיבים ל' קולך ה' שמיעני, הוא חמלה, כמו שדרשו בזוהר בפרשת שמות (דף י"ב ע"ב), על פסוק והנה נער בוכה ותחמל עליו וגו', והבן זה, עכ"ל. ובזה שם בארו שהשכינה חומלת כאשר חוזרים בתשובה, שקודם קטרגה מדת הדין על בטול תורה, וכאשר חוזרים בתשובה ומתקנים, מיד חומלת השכינה הקדושה, ונשמעת התפילה ועל דרך דברי האר"י כאשר משתף עצמו עם הציבור בלמודו, אז מעורר את השכינה הקדושה לחמל עליו ולשמע תפלתו ולעשות בקשתו לטובה. ובאור החיים הקדוש כתב דגואל הראשון הוא גואל האחרון כמו שאמרו בזוה"ק מ'ה ש'היה היא – ראשי תבות משה – שיהיה, שהוא הגואל האחרון. (אפשר לרמוז דהרשב"י נשמת משה ובזכותו נגאל), ואין משה רבינו ע"ה מוסר התורה רוצה לגאול עם של בטלנים, עת"ד האור החיים הקדוש זי"ע א. ובזוה"ק קראו למי שלא לומד סודות התורה ולכלל הפחות למוד בקריאה זוה"ק, עם הארץ, ובגללו מתעבב הגאולה רח"ל. על פן פלנו צריכים להתחזק ולהתאחד בלמוד הקדוש הזה. וברוך ה' שזכינו בדרךנו להתחבר כלל ישראל עם "מפעל הזוהר העולמי" העובד ללא לאות ללא מטרות רוח, ולוקח על שכמו משא ועול החובות למען הקים השכינה הקדושה ולשמח לאבינו שבשמים – על פן אחי! כל אחד יכלל בלמוד הנשגב הזה למען פדות השכינה הקדושה ולמען פדות נפשנו ופדות עמו ישראל בקרוב בימינו ברחמים, אכ"ר.

תפלה קדם למוד האוהר הקדוש

רבון העולמים ואדוני האדונים, אב הרחמים והסליחות. מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, בקדשה ובהשתחויה, שקרבתנו לתורתך ולעבודתך עבודת הקדש, ונתת לנו חלק בסודות תורתך הקדושה. מה אנו, מה חיינו, אשר עשית עמנו חסד גדול כזה. על כן אנחנו מפילים תחנונינו לפניך, שתמחול, ותסלח, לכל חטאתינו ועוונותינו, ואל יהיו עוונותינו מבדילים בינינו לבייך. ובכן יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, שתכוננו לבבינו ליראתך ואהבתך, ותקשיב אזניך לדברינו אלה, ותפתח לבבינו הערל בסודות תורתך, ויהיה למודנו זה נחת רוח לפני כסא כבודך פריח נחוץ. ותאציל עלינו אור מקור נשמתנו בכל פחינתנו, ושיתנוצצו ניצוצות עבדיך הקדושים אשר על ידם גלית דבריך אלה בעולם. וזכותם, וזכות אבותם, וזכות תורתם, ותמימותם, וקדשם, יעמוד לנו לבל נפשל בדברים אלו. ובזכותם תאיר עינינו במה שאנו לומדים. כמאמר נעים זמירות ישראל "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך". יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי. כי יי יתן חכמה מפיו דעת ותרונה: (קבלה מהאר"ל)

לשים יחוד קודשא בריה הוא ושכינתיה, בדחילו ורחימו, ורחימו ודחילו, ליחדא שם יוד כ"י בוא"ו כ"ן ביהודא שלים, על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל לאקמא שכינתא מעפרא, ולעלוי שכינת עויגו אם הבנים שמחה. הריני מקשר עצמי בלימוד הקדוש הזה בנשמת כל התנאים והצדיקים הפתובים בזוהר הקדוש ובראשם התנא האלוני רבי שמעון בר יוחאי ורבי אלעזר בנו. ועל ידי זה תתקיים תפלת דוד המלך עליו השלום (תהלים סא, ד-ה) פי היית מחסה לי מגדל עז מפני אויב. אגורה באהלה עולמים אחסה בסתר כנפיה סלה. ואזפה שבלמודינו זה יהיו שפתותיהם דובבות בקבר, למען שמו באהבה לעשות נחת רוח ליוצרנו ולעשות רצון בוראנו. ובהדין ספרא ספר האוהר, יפקון ישראל מן גלותא ברחמי, יראה אל עבדיך פעלה והדרך על בניהם. ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו, ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו (תהלים צ, טז-יז). (סוד ה')

[תפלה לרפואות וישועות]

הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת לרעה פמוה, והריני אוהב כל אחד מבני ישראל כנפשי ומאדי, והריני מזמין את פי ללמוד בספר הזהר הקדוש לזכות ... פב"פ (וכאן יפרט בקשות) [לרפואות...] [ישועת ...] [לבנים ...] השם ישלח דברו יחזקהו [וירפאהו ברפואת הנפש ורפואת הגוף ברמ"ח אבריו ושם"ה גידיו בתוך שאר חולי ישראל ויארץ ימיו ושנותיו בנעימים] [ויזשיעהו בדבר ישועה ורחמים ...] אמן סלה.

יְרוּשָׁלַם נֹוה שְׂאֲנֹ, נֹוה שְׂאֲנֹ, לְעֵתִיק יוֹמִין אֲתָמֹר,
 (דִּישְׁגַח בְּאֵלִין עֵינִין) דִּהֲהוּא עֵינָא שְׂקִיט וְשְׂאֲנֹ. עֵינָא
 דְרַחֲמִי, עֵינָא דְלֹא נְטִיל מֵאֲשַׁגְחוּתָא דָא, לְאֲשַׁגְחוּתָא
 אַחְרָא. וּבְגִין כֵּךְ כְּתִיב, עֵינֶךָ תְּרַאֲיֶנָּה חֶסֶד יו"ד, וְלֹא
 עֵינֶךָ. וּמָה דְאָמַר יְרוּשָׁלַם וְלֹא צִיּוֹן, הֵכִי אֲצַטְרִיךָ,
 לְאֲכַפְיָא (ד' קל"ז ע"ב) לְדִינָא, דְאֲשַׁתְּכַח בָּהּ וְלְרַחֲמָא
 עָלֶיהָ.

וְתִאֲנָא, כְּתִיב (דברים יא) עֵינֵי ה' אֱלֹהֶיךָ בָּהּ מִרְשִׁית
 הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרֵית שָׁנָה, (הָדָא הוּא דְכְּתִיב צְדָק
 יִלִּין בָּהּ דְּבָהּ אֲשַׁתְּכַחוּ גְזָרֵי דְדִינִין יִתִּיר מִכֵּל שְׂאֵר אֲתָרֵי) (נ"א דְכְּתִיב
 צְדָק יִלִּין בָּהּ דְּבָהּ אֲשַׁתְּכַחוּ גְזָרֵי דִינִין יִתִּיר מִכֵּל שְׂאֵר אֲתָרֵי וְתִאֲנָא,

ספר נפלאות הזוהר

עֲכָשׁוּ תְּכִינּוּ אִם אַתָּה מְזַכֶּה רַק לִיהוּדֵי אַחַד שְׁיִלְמַד שְׁעָה בְּזֹהַר בְּשַׁבַּת זְכִיתָ
 לְקַבֵּל מְלִיאָרְד שְׁעוֹת תּוֹרָה שְׁיִצְטַבֵּר ב' 11 דורות¹³ בְּהַתְחַשֵּׁב בְּמִשְׁפָּחָה בֵּת 10 יְלָדִים¹⁴

13. בִּיּוֹן שְׁנוֹתָיו לְכֹל הַיּוֹתֵר כ' 230 שְׁנָה עַד 6000 שְׁנָה שְׁנֵה הַזְּמַן שְׁמֹזְכֵר בְּגִמְרָא לְקִיּוּם
 הָעוֹלָם הַזֶּה, (מִסְכַּת סְנֵהֲרִין ד' צ"א: אָמַר רַב קִטִּינָא שִׁית אֲלִפֵי שְׁנֵי הָווּ עֲלֵמָא וְחַד חֲרִיב שְׁנֵאֲמַר וְנִשְׁבַּח הַשֵּׁם
 לְבָדוּ בַיּוֹם הַהוּא). וּמִשָּׁךְ דוֹר בְּלִמְיֻנוּ הִנְנוּ כ' 20 שְׁנָה, הָרִי בְּזִמְן שְׁנוֹתָי יֵשׁ מְקוּם 111 דורות.
 14. הָעֶרְבָה חָשׁוּב מִסְפֵּר הַצְּאֲצָאִים בְּדוֹר הָאֲחֻרָן:

10.1 100.2 1000.3 10000.4 100000.5 1000000.6
 10000000000.10 10000000000.9 1000000000.8 100000000.7
 1000000000000.11 זֹאת אוֹמְרֵת 100 מְלִיאָרְד צְאֲצָאִים.

וְשָׁרְמָה זָכָה יוֹתֵר בְּאוֹתוֹ הַשִּׁיר, וַיִּדְעַת הַחֲכָמָה, וַיֵּאָזֵן וַחֲקַר וַתִּקַּן מְשָׁלִים הַרְבֵּה, וְעֵשָׂה סֵפֶר מֵאוֹתוֹ הַשִּׁיר מִמֶּשׁ, וְהֵינְנוּ דְכַתִּיב, (קהלת ב) עֲשִׂיתִי לִי שְׂרִים וְשִׁירוֹת. כְּלוֹמֵר, קִנִּיתִי לִי לְדַעַת שִׁיר מֵאוֹתָם הַשִּׁירִים הָעֲלִיוֹנִים, וְאֲשֶׁר תַּחְתָּם. וְהֵינְנוּ שְׂכַתוֹב שִׁיר הַשִּׁירִים, כְּלוֹמֵר, שִׁיר שֶׁל אוֹתָם שְׂרִים שֶׁל מַעְלָה. שִׁיר שְׂכּוֹלֵל כֹּל עֲנִינֵי הַתּוֹרָה וְהַחֲכָמָה וְכַח וַיִּבְרָה, בְּמָה שֶׁהָיָה, וְעַתִּיד לְהִיּוֹת, שִׁיר שֶׁהַשְּׂרִים שֶׁל מַעְלָה לְהִיּוֹת. שִׁיר שֶׁהַשְּׂרִים שֶׁל מַעְלָה מְשׁוֹרְרִים.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֵלּוּ הַשְּׂרִים עֲמָדוֹ עַד שְׁנוּלָד לְוִי, אָבֵל מְשׁוּלָד לְוִי וְאֵילָף מְשׁוּלָד לְוִי וְאֵילָף אָמְרוּ שִׁיר. כִּיִּן שְׁנוּלָד מִשָּׂה וְנִמְשַׁח אֶהְרֵן וְנִתְקַדְּשׁוּ הַלְוִיִּם, נִשְׁלַם הַשִּׁיר, וְעֲמָדוֹ עַל מְשֻׁמְרוֹתָם.

וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שְׁנוּלָד לְוִי, פִּתְחוּ לְמַעְלָה וְאָמְרוּ, (שיר ה' ה') מִי יִתְנַף כְּפֶאֱךָ לִי יוֹנֵק שְׂדֵי אִמִּי אֲמַצְאָךָ בַּחוּץ אֲשַׁקֶּךָ גַּם לֹא יָבִזוּ לִי. כִּיִּן שִׁינְאוֹ מִשְׁבֵּט לְוִי הַמְשׁוֹרְרִים שֶׁל מִטָּה, וְנִתְקַדְּשׁוּ כֻלָּם וְעֲמָדוֹ עַל מְשֻׁמְרוֹתָם, וְנִתְקַדְּשׁוּ אֵלֶּה לְנִכְח אֵלֶּה, חֲבָרִים כְּאֶחָד, וְהַעוֹלָמוֹת אֶחָד, וּמִלֵּף אֶחָד שׁוֹכֵן עֲלֵיהֶם - בָּא שְׁלָמָה, וְעֵשָׂה סֵפֶר מֵאוֹתוֹ שִׁיר שֶׁל אוֹתָם שְׂרִים, וְנִסְתַּם הַחֲכָמָה בּוֹ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, לְמָה נִקְרְאוּ הַשְּׂרִים שֶׁל מִטָּה לְוִיִּם? עַל שְׁנָלוּיִם וְנַחֲבָרִים לְמַעְלָה כְּאֶחָד, וְהַשׁוֹמֵעַ גִּלְוָה וְנִדְבַק נִפְשׁוֹ לְמַעְלָה. וְעַל כֵּן אָמְרָה לְאַה (בראשית כט) יִלְוֶה אִישִׁי אֵלַי. רַבִּי תַנְחוּם אָמַר, שְׂבַכְל גִּלְוָה זָרַע לְוִי עִם הַשְּׂכִינָה, בְּמִשָּׂה וְאֶהְרֵן וּמְרִים, וּבְכָל זָרַעוֹ וְאֶהְרֵן וּמְרִים, וּבְכָל זָרַעוֹ אַחֲרָיו, וְהֵם הַגִּלְוִיִּם אֵל ה' לְשָׂרְתוֹ.

בֵּא רָאָה, בְּשָׁעָה שֶׁעֲמָדוֹ

וְשָׁרְמָה זָכָה יוֹתֵר בְּאוֹתוֹ הַשִּׁיר, וַיִּדְעַת הַחֲכָמָה, וַיֵּאָזֵן וַחֲקַר וַתִּקַּן מְשָׁלִים הַרְבֵּה, וְעֵשָׂה סֵפֶר מֵאוֹתוֹ הַשִּׁיר מִמֶּשׁ, וְהֵינְנוּ דְכַתִּיב, (קהלת ב) עֲשִׂיתִי לִי שְׂרִים וְשִׁירוֹת. כְּלוֹמֵר, קִנִּיתִי לִי לְדַעַת שִׁיר, מֵאוֹתָן הַשִּׁירִים הָעֲלִיוֹנִים, וְאֲשֶׁר תַּחְתָּם. וְהֵינְנוּ דְכַתִּיב, שִׁיר הַשְּׂרִים, כְּלוֹמֵר, שִׁיר שֶׁל אוֹתָם שְׂרִים שֶׁל מַעְלָה. שִׁיר שְׂכּוֹלֵל כֹּל עֲנִינֵי הַתּוֹרָה וְהַחֲכָמָה, וְכַח וַיִּבְרָה, בְּמָה שֶׁהָיָה, וְעַתִּיד לְהִיּוֹת, שִׁיר שֶׁהַשְּׂרִים שֶׁל מַעְלָה מְשׁוֹרְרִים.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֵלּוּ הַשְּׂרִים, עֲמָדוֹ, עַד שְׁנוּלָד לְוִי, אָבֵל מְשׁוּלָד לְוִי וְאֵילָף אָמְרוּ שִׁיר. כִּיִּן שְׁנוּלָד מִשָּׂה וְנִמְשַׁח אֶהְרֵן, וְנִתְקַדְּשׁוּ הַלְוִיִּם, נִשְׁלַם הַשִּׁיר, וְעֲמָדוֹ עַל מְשֻׁמְרוֹתָם.

וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שְׁנוּלָד לְוִי, פִּתְחוּ לְמַעְלָה וְאָמְרוּ, (שיר ה' ה') מִי יִתְנַף כְּפֶאֱךָ לִי יוֹנֵק שְׂדֵי אִמִּי (דף ר"ט ע"א) אֲמַצְאָךָ בַּחוּץ אֲשַׁקֶּךָ גַּם לֹא יָבִזוּ לִי. כִּיִּן שִׁינְאוֹ מִשְׁבֵּט לְוִי הַמְשׁוֹרְרִים שֶׁל מִטָּה, וְנִתְקַדְּשׁוּ כֻלָּם, וְעֲמָדוֹ עַל מְשֻׁמְרוֹתָם, וְנִתְקַדְּשׁוּ אֵלֶּה לְנִכְח אֵלֶּה, חֲבָרִים כְּאֶחָד, וְהַעוֹלָמוֹת אֶחָד, וּמִלֵּף אֶחָד שׁוֹכֵן עֲלֵיהֶם, בָּא שְׁלָמָה, וְעֵשָׂה סֵפֶר מֵאוֹתוֹ שִׁיר שֶׁל אוֹתָם שְׂרִים, וְנִסְתַּם הַחֲכָמָה בּוֹ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, לְמָה נִקְרְאוּ הַשְּׂרִים שֶׁל מִטָּה לְוִיִּים, עַל שְׁנָלוּיִם וְנַחֲבָרִים לְמַעְלָה כְּאֶחָד. וְהַשׁוֹמֵעַ, גִּלְוָה וְנִדְבַק נִפְשׁוֹ לְמַעְלָה. וְעַל כֵּן אָמְרָה לְאַה, (בראשית כ"ט) יִלְוֶה אִישִׁי אֵלַי. רַבִּי תַנְחוּם אָמַר, שְׂבַכְל גִּלְוָה זָרַע לְוִי עִם הַשְּׂכִינָה, בְּמִשָּׂה וְאֶהְרֵן וּמְרִים, וּבְכָל זָרַעוֹ אַחֲרָיו, וְהֵם הַגִּלְוִיִּם אֵל ה' לְשָׂרְתוֹ.

הֵא חֲזִי, בְּשָׁעָה שֶׁעֲמָדוֹ הַמְשׁוֹרְרִים לְמַעְלָה,

לא עמדו על משמרתם, עד שגולדו שלשה האחים: משה, אהרן, ומרים. תינח משה ואהרן, מרים למה. אמר רבי יוסי, הָדָא הוּא דכתיב, (קהלת ב') ושרות. כמה דאתא אָמַר, (שמות ט"ו) ותען להם מרים.

האנא, באותה שעה שגולד לוי, נטלו הקדוש ברנף הוא, ובחרו מפל אחיו והושיבו בארץ, והוליד לקהת, וקהת הוליד לעמרם, והוא הוליד לאהרן ומרים. פירש מאשתו, והחזירה, באותה שעה היו המשוררים של מעלה עומדים ומשוררים, גער בהם הקדוש ברנף הוא, ונשטפך השיר, עד שנטה קו ימינו, והושיט לעמרם.

מאי טעמא נקרא עמרם. שיצא ממנו עם רם על כל רמים, ולא נזכר שמו. מאי טעמא לא נזכר שמו. רבי יהודה אמר בשם רבי אבהו, מפני שבצנעא הליך, ובצנעא חזר לאשתו, כדי שלא יפירו בו, הָדָא הוּא דכתיב וילך איש, ולא נאמר וילך עמרם בפרהסיא. ויקח את בת לוי, אף היא בצנעא חזרה, ולא נזכר שמה. וילך איש. רבי אבהו אמר, וילך איש זה גבריאל. דכתיב, (דניאל ט') והאיש גבריאל. שהלך הוא והחזירה לעמרם. רבי יהודה אמר, עמרם ממש היה, ולא נזכר שמו, מפני שהליכה זו לא היתה ממנו להזדווג לאשתו, אלא מלמעלה.

רבי יצחק אמר, באהרן ומרים לא נאמר זיווג אבתם בתורה, ובמשה כתיב ויקח את בת לוי, להורות, שהשכינה נקראת על שם לוי. ולא היה עמרם ראוי להוליד למשה, עד שנטל חלק בשכינה, והוליד למשה. הָדָא הוּא דכתיב, ויקח את בת לוי. ולפיכך פתיב, (שמות ב') ותרא אותו פי טוב הוא.

המשוררים למעלה, לא עמדו על משמרתם עד שגולדו שלשת האחים: משה, אהרן ומרים. מילא משה ואהרן, מרים למה? אמר רבי יוסי, זהו שכתוב ושרות, כמו שגאמר (שמות טו) ותען להם מרים. שנינו, באותה שעה שגולד לוי, נטלו הקדוש ברנף הוא ובחרו מפל אחיו והושיבו בארץ, והוליד לקהת, וקהת הוליד לעמרם, והוא הוליד לאהרן ומרים. פרש מאשתו, והחזירה. באותה שעה היו המשוררים של מעלה עומדים ומשוררים. גער בהם הקדוש ברנף הוא ונשטפך השיר, עד שנטה קו ימינו והושיט לעמרם.

מה הטעם נקרא עמרם? שיצא ממנו עם רם על כל רמים, ולא נזכר שמו. מה הטעם לא נזכר שמו? רבי יהודה אמר בשם רבי אבהו, מפני שבצנעא הליך, ובצנעא חזר לאשתו, כדי שלא יפירו בו. זהו שכתוב וילך איש, ולא נאמר וילך עמרם, בפרהסיא. ויקח את בת לוי, אף היא בצנעא חזרה, ולא נזכר שמה. וילך איש. רבי אבהו אמר, וילך איש זה גבריאל, שכתוב (דניאל ט') והאיש גבריאל. שהלך הוא והחזירה לעמרם. רבי יהודה אמר, עמרם ממש היה, ולא נזכר שמו מפני שהליכה זו לא היתה ממנו להזדווג לאשתו, אלא מלמעלה. רבי יצחק אמר, באהרן ומרים לא נאמר זיווג אבותם בתורה, ובמשה כתיב ויקח את בת לוי, להורות שהשכינה נקראת על שם לוי. ולא היה עמרם ראוי להוליד למשה, עד שנטל חלק בשכינה, והוליד למשה. זהו שכתוב ויקח את בת לוי. ולפיכך פתיב ותרא אותו פי טוב הוא.

ותרא אותו פי טוב הוא.

רבי אלעזר אומר, זכה עמרם שיצא ממנו בן, שיצא ממנו בן שזכה לקול גדול, שכתוב (שמות יט) והאלהים יעננו בקול. ועמרם זכה לבת קול, שכתוב ויקח את בת לוי, כלומר בת קול. ולפיכך כתוב וילך, כלומר, שהלך למדרגה זו. שנינו, כשנולד משה, יחד הקדוש ברוך הוא שמו עליו, שכתוב וירא אתו כי טוב הוא, וכתוב (תהלים קמט) טוב ה' לכל, וכתוב טעמו וראו כי טוב ה'.

ויהי בימים הרבים ההם. רבי יהושע מסבנין אומר, ויהי בימים הרבים ההם - סוף גלותם היה, שהיו ישראל משעבדים בכל עבודה. בימים הרבים ההם - שהיו רבים לישראל במצרים. וכיון שנשפלים קץ גלותם מה כתוב? וקמת מלך מצרים. מה הטעם? שהורד שר מצרים מפעלתו ונפל מגאותו. וכיון שנפל מלך מצרים, שהוא שר שלהם, זכר הקדוש ברוך הוא את ישראל ושמע תפלתם.

אמר רבי יהודה, בא וראה שפך הוא, שכל זמן שהשר שלהם נתנה לו שררה על ישראל, לא נשמע צעקתם של ישראל. כיון שנפל השר שלהם, כתוב וקמת מלך מצרים, ומיד - ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויצעקו ותעל שועתם אל האלהים. שעד אותה שעה לא נענו בצעקתם.

אמר רבי אלעזר, בא וראה רחמנותו של הקדוש ברוך הוא. כשהוא מרחם על ישראל, כופה למדת הדין ומורידה ומרחם עליהם, והינו ששנינו שהקדוש ברוך הוא מוריד שתי דמעות לים הגדול. מהם אותם שתי דמעות? אמר רבי יוסי, לא דבר ברור מה הם, שהרי אומר לו

רבי אלעזר אומר, זכה עמרם שיצא ממנו בן, שזכה לקול גדול, וכתוב, (שמות י"ט) והאלהים יעננו בקול. ועמרם זכה לבת קול, וכתוב ויקח את בת לוי. כלומר, בת קול. ולפיכך כתוב וילך. כלומר, שהלך למדרגה זו. תאנא, כשנולד משה, יחד הקדוש ברוך הוא שמו עליו, וכתוב וירא אתו כי טוב הוא. וכתוב, (תהלים קמ"ה) טוב ה' לכל. וכתוב, (תהלים ל"ד) טעמו וראו כי טוב ה'.

ויהי בימים הרבים ההם. (שמות ב') רבי יהושע דסבנין אומר, ויהי בימים הרבים ההם, סוף גלותם היה, שהיו ישראל משועבדים בכל עבודה. בימים הרבים ההם, שהיו רבים לישראל במצרים, וכיון שנשפלים קץ גלותם, מה כתוב, וקמת מלך מצרים. מאי טעמא. שהורד שר מצרים ממעלתו, ונפל מגאותו. וכיון שנפל מלך מצרים, שהוא שר שלהן, זכר הקדוש ברוך הוא לישראל, ושמע תפלתם.

אמר רבי יהודה, בא וראה שפך הוא, שכל זמן שהשר שלהם נתנה לו שררה על ישראל, לא נשמע צעקתם של ישראל, כיון שנפל השר שלהם, כתוב וקמת מלך מצרים, ומיד ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויצעקו ותעל שועתם אל האלהים. שעד אותה שעה לא נענו בצעקתם.

אמר רבי אלעזר, בא וראה רחמנותו של הקדוש ברוך הוא, כשהוא מרחם על ישראל, כופה למדת הדין, ומורידה ומרחם עליהם. והינו דתנן, שהקדוש ברוך הוא מוריד שתי דמעות לים הגדול. מאן אינון שתי דמעות. אמר רבי יוסי, לאו (דף ר"ט ע"ב) מלא ברירא היא, דהא אומר ליה

לְאוֹבָא טַמְיָא, דְּהוּה כְּדִיב, וּמִלִּוְהִי כְּדִיבָן. אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזָר, לְאוֹ בְּתַר אוֹבָא טַמְיָא אֲזִלִּינָן, דְּבִרְיָא דְּמִלְּה הוּא, דְּתַנָּן, בְּעֶשְׂרָה כְּתָרֵי מִלְּפָא, אִית תְּרִין דְּמַעֲזִין לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְהָן שְׁתֵּי מַדּוֹת דִּין, שְׁהֵדִין בָּא מִשְׁתִּיחָן, כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (ישעיה נ"א) שְׁתִּים הִנֵּה קוּרְאֵתִיךְ. וּכְשֶׁהֲקֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא זוֹכֵר אֶת בְּנָיו, הוּא מוֹרִיד אוֹתָם לִים הַגְּדוֹל, שֶׁהוּא יָם הַחֲכָמָה לְהַמְתִּיקָן, וְהוֹפֵךְ מֵדַת הַדִּין לְמֵדַת רַחֲמִים, וּמְרַחֵם עֲלֵיהֶו. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, שְׁתֵּי דְמַעּוֹת, שְׁמַהֵם בָּאִים הַדְּמַעּוֹת, מֵהֶם בָּא הַדִּין.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה כְּתִיב, (שמות י"ז) וְהִנֵּה מִצְרַיִם נוֹסֵעַ אַחֲרֵיהֶם. וְאָמַר רַבִּי יוֹסִי זֶה שֵׁר שֶׁל מִצְרַיִם הוּא, וְאֵת אֲמַרְתָּ וְיָמַת מִלֶּךְ מִצְרַיִם, זֶה שֵׁר שֶׁל מִצְרַיִם. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הָאִי מִלְּה קָא מְסִייעַ לְהַהוּא דְלַעֲיִלָא, כְּתִיב הֲכָא וְהִנֵּה מִצְרַיִם, וּכְתִיב הֲתָם וְיָמַת מִלֶּךְ מִצְרַיִם. מִלְּמַד דְּעַכְשָׁיו לֹא הָיָה מִלֶּךְ, דְּהוֹרִידוּהוּ מִגְּדוּלְתוֹ. וּלְפִיכֶךְ כְּתִיב, וְהִנֵּה מִצְרַיִם, וְלֹא כְּתִיב מִלֶּךְ מִצְרַיִם. וּמָה דְאָמַר וְיָמַת. כְּמָה דְאֵת אָמַר (שמות י"ד) כִּי מָתוּ כָּל הָאֲנָשִׁים הַמִּבְּקָשִׁים אֶת נַפְשָׁךְ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, בָּא וְרָאָה, כָּל מַלְכֵי מִצְרַיִם פְּרַעֲה שְׁמָם. וּבְכָאֵן לֹא נֵאמַר אֲלֵא מִלֶּךְ מִצְרַיִם סָתָם. וּבְמַקוֹמוֹ פְּרַעֲה, וְהוּא פְּרַעֲה מִמֶּשׁ. תָּא חֲזִי, בְּעוּד דְאִית שׁוּלְטָנוּתָא דְלַעֲיִלָא, אִית שׁוּלְטָנוּתָא בְּעַמָּא דְלַתְתָּא, אַתְעָדִי שׁוּלְטָנוּתָא דְלַעֲיִלָא, אַתְעָדִי שׁוּלְטָנוּתָא דְלַתְתָּא.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּתִיב (זכריה י"ד) הִנֵּה יוֹם בָּא לִיְיָ וְגו' וְהָיָה יוֹם אֶחָד הוּא יוֹדַע לִיְיָ וְגו'.

לְאוֹב עֲצָמוֹת, שְׁהִיָּה מְשַׁקֵּר וּדְבָרָיו שְׁקָרִיִּים. אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזָר, לֹא הוֹלְכִים אַחַר אוֹב עֲצָמוֹת, שְׁבִירוּ הַדְּבָר הוּא, שְׁשִׁינּוּ, בְּעֶשְׂרָה כְּתָרֵי הַמֶּלֶךְ יֵשׁ שְׁתֵּי דְמַעּוֹת לְקֹדֶשׁ-בְּרוּךְ הוּא, וְהָן שְׁתֵּי מַדּוֹת דִּין, שְׁהֵדִין בָּא מִשְׁתִּיחָן, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (ישעיה נא) שְׁתִּים הִנֵּה קוּרְאֵתִיךְ. וּכְשֶׁהֲקֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא זוֹכֵר אֶת בְּנָיו, הוּא מוֹרִיד אוֹתָם לִים הַגְּדוֹל, שֶׁהוּא יָם הַחֲכָמָה, לְהַמְתִּיקָן, וְהוֹפֵךְ מֵדַת הַדִּין לְמֵדַת הַרַחֲמִים וּמְרַחֵם עֲלֵיהֶם. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, שְׁתֵּי דְמַעּוֹת, שְׁמַהֵן בָּאוֹת הַדְּמַעּוֹת, מֵהֶן בָּא הַדִּין.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כְּתוּב (שמות י"ד) וְהִנֵּה מִצְרַיִם נוֹסֵעַ אַחֲרֵיהֶם. וְאָמַר רַבִּי יוֹסִי, זֶה שֵׁר שֶׁל מִצְרַיִם הוּא, וְאֵתָּה אֲמַרְתָּ וְיָמַת מִלֶּךְ מִצְרַיִם זֶה שֵׁר שֶׁל מִצְרַיִם? אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הַדְּבָר הִנֵּה מְסִיעַ לְאוֹתוֹ שְׁלַמְעֵלָה. כְּתוּב כָּאֵן וְהִנֵּה מִצְרַיִם, וּכְתוּב שֵׁם וְיָמַת מִלֶּךְ מִצְרַיִם. מִלְּמַד שְׁעַכְשָׁיו לֹא הָיָה מִלֶּךְ, שֶׁהוֹרִידוּהוּ מִגְּדוּלְתוֹ, וּלְפִיכֶךְ כְּתוּב וְהִנֵּה מִצְרַיִם וְלֹא כְּתוּב מִלֶּךְ מִצְרַיִם. וּמָה שְׁאָמַר וְיָמַת, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (שם) כִּי מָתוּ כָּל הָאֲנָשִׁים הַמִּבְּקָשִׁים אֶת נַפְשָׁךְ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, בָּא רָאָה, כָּל מַלְכֵי מִצְרַיִם פְּרַעֲה שְׁמָם, וּבְכָאֵן לֹא נֵאמַר אֲלֵא מִלֶּךְ מִצְרַיִם סָתָם. וּבְמַקוֹמוֹ פְּרַעֲה, וְהוּא פְּרַעֲה מִמֶּשׁ. בָּא רָאָה, בְּעוּד שֵׁישׁ שְׁלִטוֹן שְׁלַמְעֵלָה, יֵשׁ שְׁלִטוֹן בְּעַם שְׁלַמְטָה. כְּשֶׁהֲעֵבֵר הַשְׁלִטוֹן שְׁלַמְעֵלָה, מְעַבֵּר הַשְׁלִטוֹן שְׁלַמְטָה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּתוּב (זכריה י"ד) הִנֵּה יוֹם בָּא לְה' וְגו' וְהָיָה יוֹם אֶחָד הוּא יוֹדַע לְה' וְגו'. וְכִי שָׂאָר הַיָּמִים אֵינָם שְׁלוֹ? אֲלֵא, אָמַר רַבִּי אַבָּא, מִלְּמַד שְׁשָׂאָר הַיָּמִים נִתְּנִים לְשָׂרִים, וְאוֹתוֹ יוֹם

אינו של השרים, אלא של הקדוש ברוך הוא, כדי לעשות דין בעובדי כוכבים ומזלות, מפני שבאותו יום יפלו כל השרים ממעלתם, ועל זה כתוב ונשגב ה' לבדו ביום ההוא, שאותו יום לא יהיה מעלה לשרים.

אמר רבי אבא, כשהקדוש ברוך הוא עושה דין בשרים של מעלה, מה כתוב? (ישעיה לד) כי רותה בשמים חרבי. וכי חרב יש לה? אלא, אמר רבי יצחק, חרב יש לו, שכתוב חרב לה' מלאה דם, וכתוב ובחרבו את כל בשר.

אמר רבי אבא, החרב הזה הוא הדין שעושה, שכתוב (דברי הימים-א כא) וירא את מלאך ה' עמד בין הארץ ובין השמים וחרבו שלופה בידו. וכי חרב שלופה היתה ביד המלאך? אלא שהיתה הרשות נתונה בידו לעשות דין.

והרי אמר רבי יהושע בן לוי, אמר לי מלאך המות, אם לא שאני חס על כבוד הבירות, אפרע להם את בית השחיטה כבהמה. אמר רבי אבא, הכל משום שנתן רשות בידו לעשות גמר דין. זהו שכתוב (יהושע ה) וחרבו שלופה בידו. הרשות נתונה בידו לעשות דין. אם כן, מה זה וישב חרבו אל נדנה? אמר רבי אבא, שנחזר הדין לבעל הדין, והרשות למי שהרשות שלו.

ויאנחו בני ישראל. ויתאנחו לא כתוב, אלא ויאנחו, כלומר, נתאנחו (האניחו) לו למעלה, כלומר נאנחו למטה) שהאנחה היתה בשבילם למעלה.

רבי ברכיה אמר, בני ישראל שלמעלה היו, ומי הם בני

וכי שאר יומין לאו אינון דיליה. אלא אמר רבי אבא, מלמד, ששאר הימים, נתנים לשרים, ואותו יום, אינו של השרים, אלא של הקדוש ברוך הוא, כדי לעשות דין בעבודת כוכבים ומזלות. מפני שבאותו יום, יפלו כל השרים ממעלתם. ועל דא כתיב, (ישעיה ב') ונשגב ה' לבדו ביום ההוא. שאותו יום לא יהיה מעלה לשרים.

אמר רבי אבא, כשהקדוש ברוך הוא עושה דין בשרים של מעלה, מה כתוב, (ישעיה ל"ד) כי רותה בשמים חרבי. וכי חרב אית לוי? אלא אמר רבי יצחק, חרב אית ליה, דכתיב, (ישעיה ל"ד) חרב לוי' מלאה דם. וכתוב (ישעיה ס"ו) ובחרבו את כל בשר.

אמר רבי אבא, החרב הזה הוא הדין שעושה, דכתיב, (דברי הימים א', כ"א) וירא את מלאך ה' עומד בין הארץ ובין השמים וחרבו שלופה בידו. וכי חרב שלופה ביד המלאך, אלא, שהיתה הרשות נתונה בידו לעשות דין. והא אמר רבי יהושע בן לוי, אמר לי מלאך המות, אי לאו דחייסנא ליקרא דברייתא, פרענא להו בית השחיטה, כבהמה. אמר רבי אבא, פלא משום דאתיהיב רשותא בידיה, למעבד גמר דינא, הדא הוא דכתיב, (יהושע ה) וחרבו שלופה בידו, הרשות נתונה בידו לעשות דין. אי הכי מאי (דברי הימים א', כ"א) וישב חרבו אל נדנה. אמר רבי אבא, שנחזר הדין לבעל הדין, והרשות למי שהרשות שלו.

ויאנחו בני ישראל, ויתאנחו לא כתוב, אלא ויאנחו, כלומר, נתאנחו (ס"א האניחו) לו למעלה (ס"א כלומר נאנחו למטה) שהאנחה היתה בשבילם למעלה.

רבי ברכיה אמר, בני ישראל דלעילא הוו,

ישראל? אותם שנקראו בני העבודה, כלומר, אותם שהם מן העבודה של מעלה. ותעל שועתם אל האלהים, שעד אותה שעה לא עלתה שועתם לפניו.

אמר רבי יצחק, כשעושה הקדוש ברוך הוא דין בפמליא של מעלה, אותו דין מה יהיה? אמר רבי אלעזר, מעביר אותם באותו נהר דינור, ומעבירם משלטונם, וממנה שליטים אחרים של שאר עמים. אמר לו, והרי כתוב משרתיו אש להט? אמר לו, יש אש קשה מאש, ויש אש שדוחה אש.

אמר רבי יצחק, שלשה ענינים כאן: אנחה, שועה, צעקה, וכל אחד מתפרש מהאחר. אנחה - שכתוב ויאנחו בני ישראל. צעקה - שכתוב ויצעקו. שועה - שכתוב ותעל שועתם. וכל אחד לבדו מתפרש, וכלם עשו ישראל. אמר רבי יהודה, צעקה ושועה עשו, אנחה לא עשו, משמע משכתוב ויאנחו, ולמעלה היתה האנחה בשבילם.

צעקה ושועה במה התפרשו? אמר רבי יצחק, אין לה שועה אלא בתפלה, שנאמר (תהלים ט) שמעה תפלתי ה' ושועתי האזינה. אליך ה' ושועתי. שועתי אליך ותפאני. צעקה, שצעקו בני ישראל. אמר רבי יהודה, הלכך גדולה צעקה מכלם, שצעקה היא בלב. והו שכתוב (איכה ב) צעק לכם אל ה'. צעקה וצעקה דבר אחד הוא, וזה קרובה להקדוש ברוך הוא, יותר מתפלה ואנחה, שכתוב (שמות כב) כי אם שמע אשמע צעקתו.

אמר רבי ברכיה, בשעה שאמר

ומאן אינון בני ישראל. אינון דאתקרון בני פולחנא. כלומר, אותם שהם מן העבודה של מעלה. ותעל שועתם אל האלהים, שעד אותה שעה לא עלתה שועתם לפניו.

אמר רבי יצחק פד עביר קדשא בריך הוא דינא בפמלייא של מעלה, ההוא דינא מאי הוי. אמר רבי אלעזר, מעבר להו בההוא נהר דינור, ואעפר לון משולטניהון, ומני שולטנין אחרנין דשאר עמין. אמר ליה והא כתיב (תהלים ק"ד) משרתיו אש לזהט. אמר ליה, אית אשא קשיא מאשא, ואית אשא דדחיא אשא.

אמר רבי יצחק, תלת ענייני הכא: אנחה, שועה, צעקה. וכל חד מתפרשא מאחרא. אנחה: פתיב, ויאנחו בני ישראל. צעקה: דכתיב, ויצעקו. שועה: דכתיב, ותעל שועתם. וכל חד בלחודוי מתפרשא, וכלהו עבדו ישראל. אמר רבי יהודה, צעקה ושועה עבדו, אנחה לא עבדו, משמע מדכתיב ויאנחו ולמעלה היתה האנחה בשבילם.

צעקה ושועה במאי אתפרשן, אמר רבי יצחק, אין לה שועה, אלא בתפלה. שנאמר (תהלים ל"ט) שמעה תפלתי יי' ושועתי האזינה. אליך יי' שועתי. (תהלים ל) שועתי אליך ותפאני. צעקה שצועק ואינו אומר כלום. אמר רבי (דף כ"ע"א) יהודה, הלכך גדולה צעקה מכולן, שצעקה היא בלב. הך הוא דכתיב, (איכה ב) צעק לכם אל יי'. צעקה וצעקה דבר אחד הוא, וזה קרובה להקדוש ברוך הוא, יותר מתפלה ואנחה, דכתיב, (שמות כ"ב) כי אם צעוק יצעק אלי שמע אשמע צעקתו.

אמר רבי ברכיה, בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא לשמואל, (שמואל א' ט"ו) נחמתי כי

לאחר קריאת הזוהר (יאמר תפלה זו בכנינת הלב)

יהי רצון מלפניך ה' אלקי ואלקי אבתי שיתקיים בנו עתה מקרא שפתוב "ואשים דברי פסיה ובצל ידי פסיתיה לנטע שמים וליסד ארץ", להעלות לרומם ולתקן הריסות וחרבות השכינה הקדושה לקשוט ופאר פירא עלאה ולארמון שעל מכונו ישב להחזיר עטרה ליושנה וקיים בנו מהרה מקרא שפתוב "ויהי אור הלבנה פאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים פאור שבעת הימים". וזכות הרשב"י הקדוש ובנו רבי אלעזר, וזותם בן עזיהו, יעמוד לנו לתקן העולם מיום שנברא עד סופו פראונו וברצון יראיו. ובזכות היותנו עסוקים בהקמה הזאת, על ידה תתקרב הגאולה, וישועתה מהרה תצמיח, לעלוי שכינת עוגנו במהרה במינו. ויקיים בנו מקרא שפתוב "ויאמר אלקים יהי אור", ויארר עלינו אור ה', ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד, אמן נצח סלה ועד. (נפח התפלה מתוך לשונו הקדוש של רבי חיים ויטאל זיע"א)

מודה אני לפניך השם אלוקי ואלקי אבותי שזכיתני ללמוד ולהגות בספר הקדוש הזה ויהרהר עליו, וזכות התנאים הקדושים שלמדנו תורתם יעמוד לנו ולזרענו ונזכה להבטחת הנביא (ישעיה נט, כ-כא) ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב נאם ה'. ואני זאת בריתי אותם אמר יהוה רוחי אשר עליה ודברי אשר שמתי פסיה לא ימושו מפיה ומפי זרעה ומפי זרע זרעה אמר ה' מעתה ועד עולם. ויתקיים בנו הנבואה (ישעיה נא, טז) ואשים דברי פסיה ובצל ידי פסיתיה לנטע שמים וליסד ארץ ולאמר לציון עמי אתה. וברפת משה רבינו מהימנא תתגלה במהרה ה' בך נחננו ואין עמו אל נכר, יראו עינינו וישמח לבנו ותגל נפשנו בישועתך באמת באמר לציון מלך אלוקיך, ברוך ה' לעולם אמן ואמן. (סיד ה')

אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן רחם עלינו טוב ומטיב הדרש לנו. שובה אלינו [עלינו] בהמון רחמיה בגלל אבות שעשו רצונה. בנה ביתך ככתחלה וכונן מקדשה על מכונו. והראנו בבנינו ושמחנו בתקונו. והשב שכינתך לתוכו, והשב פהנים לעבודתם ולויים לדוכנם לשירים ולזמרים. והשב ישראל לנויהם. ומלאה הארץ דעה את ה' ליראה ולאבהב את שמה הגדול הגבור והנורא אמן בן יהי רצון. (סי"ת)

הקדיש לעלוי הנשמה: הקדיש הוא שבח גדול לבורא עולם על פן יש בזה עלוי נשמה גדול לנפטר במקדש בזה שגורם לצבור לענות אמן, שהוא עלוי נשמה גדול עד מאד ונחת רוח לנשמה. מלבד מה שמציל את הנפטר מדינה של גיהנם. מעלה אותו בדרגות נוספות בגן עדן (עיינו פה החיים שכתב לומר בכל ליל שבת קדיש אחר מאה שנה שעולה מעלה מעלה, ועי"ע פלא יוציא).

מעלת לימוד הזוהר לעלוי הנשמה: פתבו המקבלים: לימוד הקבלה והזוהר (תורת הרשב"י) יש בו תועלת לנשמה יותר משאר למידים. כי לכן נקרא זוהר שהוא מזהיר הנשמה... וביום שבת קודש ששעה אחת לימוד הזוה"ק שונה אלה שנה, ובשמחה מליון שנה עליו להשתדל יותר בלימוד הזוה"ק כי הוא מבחינת היום, קדוש הוא לאלהינו... ומה גדלה מעלת לימוד הזוהר הקדוש בגבהי מרומים ובמקדש ביום הקדוש יום השבת שאין ערה להשגתו, ובנדאי למודו בעד עלוי נשמת אביו או אמו ע"ה, אין קץ למעלתו ואין קץ לעלוי נשמת אביו או אמו ע"ה, ומעטרים לנשמה בעטרה ולבוש מיוחד בזכות למודו. וכן לתמי ותמותו ע"ה (ועי' סב הישר) והנה יאמרו אתו, כפול ומכפל שבעתים, בבחינת מכבדו במותו וכו', (ועי' פלא יוציא ערה כבוד אב ואם).

קדיש על ישראל נסח ספרדי (ע"מ)

יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. (אמ) בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ וְיִמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ
וְיַצְמַח פְּרָקְנָהּ וְיִקְרַב מְשִׁיחָהּ. (אמ) בְּחַיִּיכוּן וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית
יִשְׂרָאֵל בְּעֶנְלָא וּבְזִמְן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא
וּלְעָלְמֵי עָלְמֵינָא יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה
וְיִתְהַלֵּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. (אמ) לְעֵלְא מִן כָּל בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא
תְּשַׁבַּחְתָּא וְנַחְמְתָא דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבְנָן
וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל תַּלְמִידֵי תַלְמִידֵיהוֹן דְעַסְקִין בְּאוּרִיתָא קְדֻשָּׁתָא. דִּי
בְּאַתְרָא הַדִּין וְדִי בְּכָל אַתְרָא וְאַתְרָא, יְהֵא לְנָא וְלַהוֹן וּלְכוּן הֵנָּה וְחֶסְדָּא וְרַחֲמֵי
מִן קַדְמֵי שְׁמַיָּא וְאַרְעָא וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא,
חַיִּים וְשֹׁבְעֵי וְיִשׁוּעָה וְנַחְמָה וְשִׁיזְבָּא וְרַפּוּאָה וְגִאֲלָה וְסִלְיַחָה וְכַפְרָה, וְרוּחַ
וְהַצְלָה לְנוּ וּלְכָל עַמּוּ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) עוֹשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא
בְּרַחֲמָיו יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוּ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ)

הַשְּׂכֵבָה לְאִישׁ: אֲשֶׁרֵי אִישׁ יֵרָא אֶת יְהוָה בְּמִצּוֹתָיו חֲפִץ מְאֹד: הַמְרַחֵם עַל
כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יְחוּם וְיַחְמוֹל וְיִרְחֵם עַל נַפְשׁ, רוּחַ וְנִשְׁמָה שֶׁל (פב"פ). רוּחַ
יְהוָה תְּנִיחָנוּ בְּגַן עֵדֶן: דְּאַתְפְּטֵר מִן עֲלְמָא הַדִּין כְּרַעוּת אֱלֹהָא מְאַרְיָה שְׁמַיָּא
וְאַרְעָא. מְלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים בְּרַחֲמָיו יִרְחֵם עָלֵינוּ. וְיַחְמוֹל וְיַחְמוֹל עָלֵינוּ. מְלַךְ
מַלְכֵי הַמַּלְכִּים בְּרַחֲמָיו יִסְתִּירֵהוּ בְּצַל כַּנְפָּיו וּבִסְתֵר אֶהְלוּ לַחַזוּת בְּנוֹעַם
יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהִיבְלוּ. וְלִקְצֵן הַיָּמִין יַעֲמִידֵהוּ. וּמִנְחַל עֲדָנָיו יִשְׁקֵהוּ. וְיַצְרֹר
בְּצִרּוֹר הַחַיִּים נִשְׁמָתוֹ. וְיִשִּׁים כְּבוֹד מְנוּחָתוֹ. יְהוָה הוּא נִחְלָתוֹ. וְיִלְוֶה אֱלֹוֵי
הַשְּׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבוֹ יְהִי שְׁלוֹם. בְּדַכְתִּיב: יְבוֹא שְׁלוֹם יְנוּחוֹ עַל מִשְׁכְּבוֹתֵם.
הַלֵּךְ נִכְחוֹ. הוּא וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבִים עַמּוּ בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְלִיחוֹת.
וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנֹאמֵר אָמֵן:

הַשְּׂכֵבָה לְאִשָּׁה: אֵשֶׁת חַיִל מִי וּמְצָא, וְרַחֵם מִפְּנֵינִים מִכְּרָה: שֶׁקֶר הַחֵן וְהַבֵּל
הַיָּפִי, אִשָּׁה יִרְאֵת יְהוָה הִיא תִתְהַלֵּל: תֵּנוּ לָהּ מִפְּרֵי יָדֶיהָ, וְיִהְיֶה לָּהּ בְּשָׂעִרִים
מְעֻשִׂיָּה: הַמְרַחֵם עַל כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יְחוּם וְיַחְמוֹל וְיִרְחֵם עַל נַפְשׁ, רוּחַ וְנִשְׁמָה
שֶׁל (פב"פ). רוּחַ יְהוָה תְּנִיחָנָהּ בְּגַן עֵדֶן: דְּאַתְפְּטֵר מִן עֲלְמָא הַדִּין כְּרַעוּת
אֱלֹהָא מְרִיָּה שְׁמַיָּא וְאַרְעָא. הַמְלַךְ בְּרַחֲמָיו יְחוּם וְיַחְמוֹל עָלֶיהָ. וְיִלְוֶה אֱלִיָּהּ
הַשְּׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבָהּ יְהִי שְׁלוֹם. בְּדַכְתִּיב: יְבוֹא שְׁלוֹם יְנוּחוֹ עַל מִשְׁכְּבוֹתֵם.
הַלֵּךְ נִכְחוֹ. הִיא וְכָל בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבוֹת עִמָּה בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְלִיחוֹת.
וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנֹאמֵר אָמֵן:

יתגדל ויתקדש שמה רבא. בעלמא די ברא כרעותה וימליך מלכותה. ויצמח פורקנה ויקרב משיחה. בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל. בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן: יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמאי: יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל. שמה דקודשא. בריך הוא לעלא (בעשי"ת ולעלא מכל) מן כל ברכתא ושירתא, תשבחתא ונחמתא, דאמירן בעלמא. ואמרו אמן:

על ישראל ועל רבנן ועל תלמידיהון ועל כל תלמידי תלמידיהון ועל כל מאן דעסקין באורייתא די באתרא הדין ודי בכל אתר ואתר יהא להון ולכון שלמא רבא הנא וחסדא ורחמי וחי אריכי ומזוני רויחי ופורקנא מן קדם אבוהון די בשמיא וארעא ואמרו אמן: יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן: עושה שלום במרומיו הוא ברחמי ועושה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:

תפלה על הנפטר לאחר הלמוד

לאיש: אנא ה' מלא רחמים אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפלתנו בעבור נשמת (פלוגי בן פלוגי) וגמול נא עמו בחסדך הגדול לפתח לו שערי רחמים וחסד, שערי גן עדן, ותקבל את נשמתו באהבה ובחבה. ושלח לו מלאכיד הקדושים והטהורים להוליכו ולהושיבו תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים והצדקניות וחסידים וחסידות להנות מזיו שכינתך, ולהשביעו מטובך הצפון לצדיקים. והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדוה ובשמחה ובשלום, כדכתיב, יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו. וכתיב, יעלו חסידים כבוד ירננו על משכבותם. וכתיב, אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך, ותשמר אותו מחבט הקבר ומרמה ותולעה. ותסלח ותמחול לו על כל פשעיו. כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. וזכר לו זכיותיו וצדקותיו אשר עשה. ותשפיע לו מנשמתו לרשן עצמותיו בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, וכתיב, שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה. וישכון בטח בדרך ושאנן מפחד רעה, ואל יראה פני גיהנם. ונשמתו תהא צרוכה בצרור החיים ולהחיותו בתחית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן:

לאשה: אנא ה' מלא רחמים אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפלתנו בעבור נשמת (פלוגית בת פלוגית) וגמול נא עמה בחסדך הגדול לפתח לה שערי רחמים וחסד, שערי גן עדן, ותקבל את נשמתה באהבה ובחבה. ושלח לה מלאכיד הקדושים והטהורים להוליכה ולהושיבה תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים והצדקניות וחסידים וחסידות להנות מזיו שכינתך, ולהשביעיה מטובך הצפון לצדיקים. והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדוה ובשמחה ובשלום, כדכתיב, יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו. וכתיב, יעלו חסידים כבוד ירננו על משכבותם. וכתיב, אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך, ותשמר אותה מחבט הקבר ומרמה ותולעה. ותסלח ותמחול לה על כל פשעיה. כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. וזכר לה זכיותיה וצדקותיה אשר עשתה. ותשפיע לה מנשמתה לרשן עצמותיה בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, וכתיב, שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה. ותשכון בטח בדרך ושאנן מפחד רעה, ואל תראה פני גיהנם. ונשמתה תהא צרוכה בצרור החיים ולהחיותה בתחית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן:

